

Název školy: ZŠ A MŠ ÚDOLÍ DESNÉ, DRUŽSTEVNÍ 125, RAPOTÍN

Název projektu: Ve svazkové škole aktivně - interaktivně

Číslo projektu: CZ.1.07/1.4.00/21.3465

Autor: Iva Kvapilíková

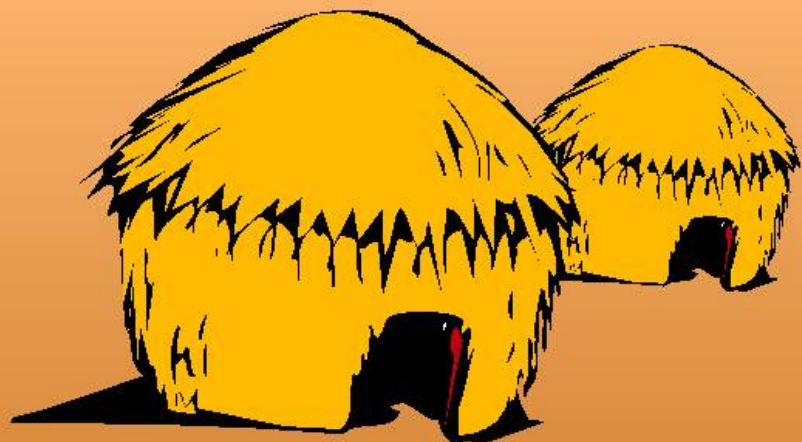
Tematický okruh: Dějiny výtvarného umění - pravěk

Název: VY_32_INOVACE_13_VV

Vytvořeno: srpen 2013

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Umění v pravěku I. část

Anotace:

Tato prezentace seznamuje žáky s pojmem pravěké umění, začleňuje jeho vznik do historie, vysvětluje, jaké druhy pravěkého umění známe a charakterizuje pravěké malířství a sochařství. Přináší několik obrázků charakterizujících malbu a sochařství tohoto období.

V závěru prezentace najdou žáci čtyři otázky, na kterých si mohou ověřit porozumění textu.

Prezentace je motivačním východiskem pro další práci v hodinách výtvarné výchovy.

Pravěké umění

Pravěkým uměním označujeme výtvořiny pastevců, lovců a zemědělců, kteří v dávné historii pokrývali stěny jeskyní malbami a kresbami zvířat, vyřezávali a ryli do kostí zvířat, vytvářeli malé sošky z různých přírodních materiálů, modelovali a zdobili keramiku a odlévali bronzové nádoby, zbraně a šperky.

Je to nejdelší, počáteční epocha ve vývoji umění.

Podle materiálů, které pravěcí lidé používali, ji dělíme na :

- dobu kamennou**
- dobu bronzovou**
- dobu železnou**

První projevy estetického vnímání světa můžeme vidět u člověka neandrtálského, který žil před 100 000 - 40 000 lety.

U nás žil v jeskyni Šipka u Štramberka a v jeskyni Kůlna v Moravském krasu.

V jeskyni Toiran ve Francii byly nalezeny první projevy uměleckého cítění dávných lidí - otisky nohou a kresby prstem v jílu.

Kůlna

Šipka

V části doby kamenné, které říkáme mladší paleolit (40 000 - 10 000 let před naším letopočtem), se objevuje homo sapiens - kromaňonec, který začíná vytvářet první umělecká díla.

Kromaňonci žili i u nás v Předmostí u Přerova, v Dolních Věstonicích, v Pavlově, v Mladči, v Brně , v Koněprusích i jinde.

Z tohoto období se zachovaly jeskynní malby, sošky lidí a zvířat, rytiny a řezby a jednoduché šperky.

Malby na stěnách jeskyní zachycovaly hlavně zvířata, v klidu i v pohybu, člověk byl znázorňován jen vyjimečně.

Napřed šlo jen o znázornění obrysu, později pravěcí umělci vyplňovali obrázky barvou.

Malovali hlavně přírodními pigmenty (hlínou, ohořelým dřevem, rostlinami), takže jejich obrazy byly černé, hnědé, okrové, hnědočervené. Jako pojivo používali krev, moč, sliny, zvířecí tuk.

Nejkrásnější malby byly objeveny ve Francii, v jeskyni Lascaux a ve Španělsku, v jeskyni Altamira.

Lascaux

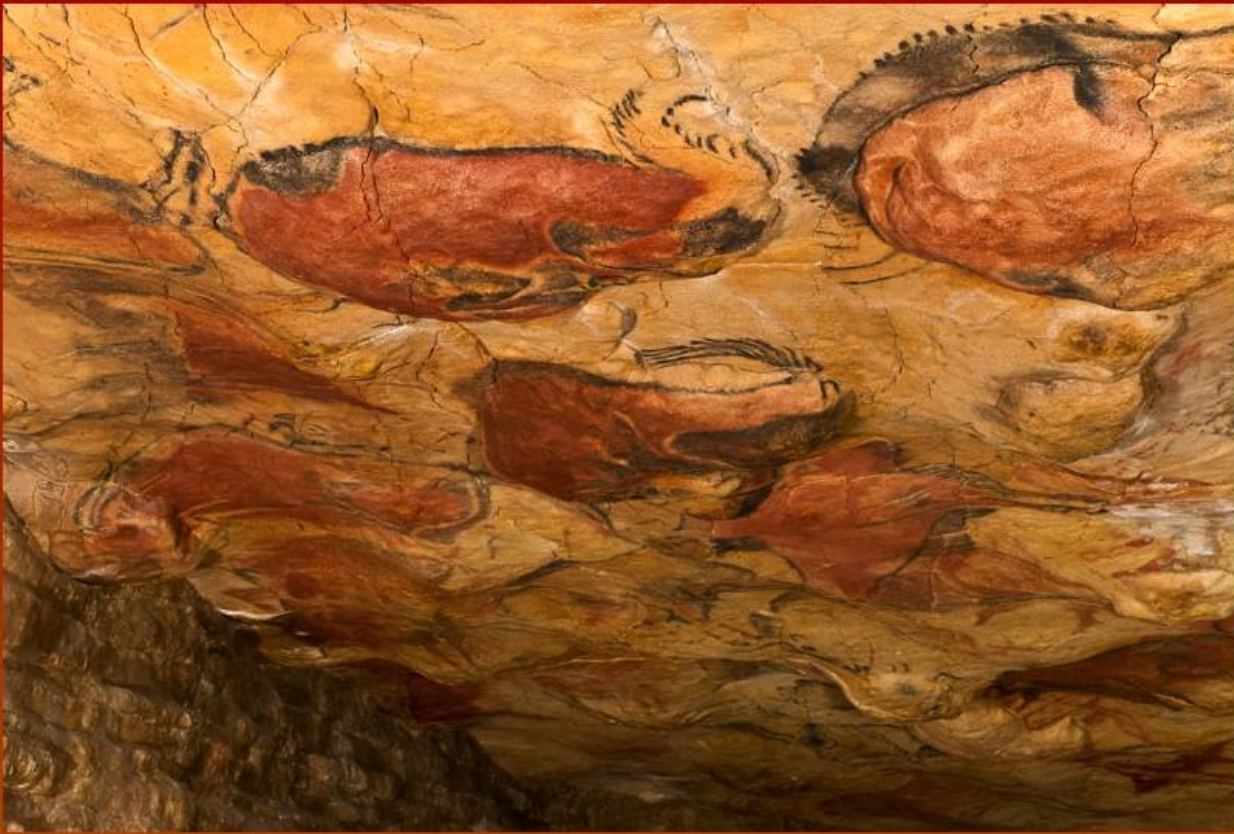

Lescaux

Altamira

Altamira

Sošky z tohoto období zachycovaly lidi a zvířata. Vyráběné byly většinou z mamutích kostí, paroží, hlíny a kamene.

Sošky lidí byly většinou vysoké asi 25cm, nejčastěji znázorňovaly ženu jako nositelku života, mnohdy byla zobrazena bez rukou i bez nohou.

Těmto soškám žen se říká venuše a na území naší republiky byla nalezena jedna z nejslavnějších - Věstonická venuše (v Dolních Věstonicích). Zobrazují tehdejší ideál krásy, plodnou ženu, která se zaslouží o zachování rodu.

**Věstonická
venuše**

**Petřkovická
venuše**

**Venuše z
Hohle Fels**

**Venuše z
Willendorfu**

Otázky k tématu:

- 1) Jakou barvu měly obrázky pravěkých malířů?**
- 2) Co je to Šipka a Kůlna?**
- 3) Co bylo objeveno v Altamiře a Lascaux?**
- 4) Jak se jmenuje soška ženy, která byla objevena v Dolních Věstonicích?**

Správné řešení:

- 1) Malby mají hnědou, černou, okrovou a červenohnědou barvu.**
- 2) Jsou to jeskyně na našem území, ve kterých žili kromaňonci.**
- 3) V těchto jeskyních byly objeveny nástěnné malby pravěkých umělců.**
- 4) Soška se jmenuje Věstonická venuše.**

Zdroje použitých obrázků:

1) Galerie obrázků eBeam Scrapbook

2) Internetové zdroje:

KOZUCH; RAGIMIRI. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Pet%C5%99kovick%C3%A1_venu%C5%A1e.jpg

MATTHIASKABEL. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Venus_von_Willendorf_01.png?uselang=cs

MUSEO DE ALTAMIRA Y D. RODRÍGUEZ. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:12_Vista_general_del_techo_de_pol%C3%ADcromos.jpg

MUSEO DE ALTAMIRA Y D. RODRÍGUEZ. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:9_Bisonte_Magdaleniense_pol%C3%ADcromo.jpg

BREUIL, Henri; CARTAILHAC, Émile. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Altamira_paintings_03.jpg

NOVÁK, Petr. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Vestonicka_venuse_edit.jpg?uselang=cs

GERBIL. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Venus_vom_Hohle_Fels-01.JPG

**120. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
<http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cro-Magnon.jpg>**

**PETER80. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lascaux_03.jpg**

**PETER80. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lascaux_01.jpg**

**PROF SAXX. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lascaux_painting.jpg**

**HTO. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Lascaux,_replica_05.JPG**

MUSEO DE ALTAMIRA Y D. RODRÍGUEZ. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:10_Bisonte_Magdaleniense.jpg

**DÉNES, Emőke. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Em_-_Homo_sapiens_neanderthalensis_skull.jpg?uselang=cs**

**UNIESERT; VINCENTZ, Frank. Wikipedie [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Neandertal_adam_ve_kad%C4%B1n_modeli,_Almanya.png**

**MARDOKO. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Sloupsko-%C5%A1o%C5%A1%C5%AFvsk%C3%A9_jeskyn%C4%9B_-_K%C5%AFlna.JPG**

**MIAOW. Wikipedie [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
http://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:Sipka_Cave_Stramberk_CZ_01.JPG**

**MORAES, Cicero. Wikimedia Commons [online]. [cit. 2.8.2013]. Dostupný na WWW:
http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Cro-Magnon_man_rendered.jpg**